

T.C. TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU RAPORU

Esas No.: 1/826

19.3.1987

Karar No.: 58

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nca hazırlanıp, Bakanlar Kurulu'nca 12.2.1987 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunulan ve ön havalesi uyarınca "Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu"nda görüşüldükten sonra Komisyonumuza havale edilen "Sağlık Hizmetleri Temel Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 11-12-18.3.1987 tarihlerinde 93, 94, 95'inci birleşimlerinde hükümet temsilcilerinin de katılımıyla incelendi ve görüşüldü.

Bilindiği gibi, sosyal ve ekonomik gelişmelerimiz paralelinde hemen her hizmet sektöründe gerekli kanuni ve idari düzenlemeler yapılmaktadır. Özellikle son yıllarda bu düzenlemeler daha ziyade refah artırıcı sosyal amaçlı hizmet üretimi niteliğinde sürdürülmüştür.

Yıllardan beri ele alınan çeşitli iyileştirme çalışmalarına bir türlü sağlık hizmetleri dahil edilememiştir.

Oysa en büyük hamlenin sağlık alanında yapılması gereklidir. Çünkü, insan sağlığının her türlü mülahazanın üzerinde müstesna bir yeri vardır. Nitekim Anayasamızın 56'ncı maddesine göre sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi devletin en başta gelen görevleri arasında sayılmaktadır.

Tasarı ile,

Sağlık hizmetlerinin, vasıflı, güvenilir, kolay erişilebilir, formaliteden uzak ve ülke yanında dengeli bir şekilde yaygınlaştırılması,

Doktor ve sağlık personelinin yurdun her köşesinde bulunabilmesini teminen, hizmeti isteksiz hale getiren zorlama yerine, teşvik edici politikaların uygulamaya konulması,

Yabancı ve yerli yayınların genç hekimlerin istifadesine ucuz ve kaliteli olarak sunulması için her türlü imkânın sağlanması veya büyük birimlerde merkezi kütüphanelerin açılması,

Bütün vatandaşlarımızın sağlık sorunlarından endişe duymamalarını sağlayacak tarzda genel sağlık sigortasının hazırlık çalışmalarına başlanması, uygulanmasına ve giderek genel sağlık sigortasına geçilmesi,

Hiçbir sosyal güvenlik kuruluşuna tabi olmayan vatandaşlarımızın sağlık kütüğüne kaydolması, bu vatandaşlarımıza sağlık karnesi verilmek suretiyle tedavilerinin ücretsiz yaptırılması, primlerini ödeyemeyecek olanların, durumlarının mahalli idarelerce tespit edilmesi şartı ile primlerinin sosyal yardım amaçlı fon ve kuruluşlarca karşılanması,

Sağlık hizmet zincirinin oluşturulması suretiyle hizmetin, vatandaşların ayağına kadar götürülmesinin sağlanması, bu zincirin en iyi şekilde getirilmesi için en küçük ünitelerdeki hekimlere müracaat etmeden daha yüksek kapasitesi olan sağlık kuruluşlarına müracaat etmenin zorlaştırılması,

Koruyucu sağlık hizmetlerine 6nem verilmesi,

Bütün kamu kurum ve kuruluşlarına bağlı sağlık kuruluşları ile 6zel sağlık kuruluşlarından azami istifade edecek tarzda koordinasyon sağlanması ve gerekli tedbirlerin alınması, kuruluş dışındaki hekimlerden azami şekilde yararlanılması.

6cret ve 6alışma sisteminde g6r6len aksaklıkların giderilmesi, sağlık alanında yetişmiş elemanlardan gerektiği şekilde istifade edilmesi, atıl kapasite olarak bekleyen poliklinik, yatak, ameliyathane hatta personelin harekete ge6irilmesi, bu sayede kullanılmayan atıl kapasite nedeniyle maliyeti suni olarak artan sağlık hizmetlerinin maliyetinin d6ř6r6lmesi,

İla6 sekt6r6n6n geliştirilmesi ve rekabetin sağlanması ama6lanmıştır.

Genel sağlık sigortasına ge6işi sağlamak ve hi6bir sosyal g6venlik kuruluşuna tabi olmayan vatandaşların sağlık giderleri ile 6deyecekleri prim arasındaki farkı karşılamak amacıyla Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na bağlı T.C. Merkez Bankası nezdinde "Sağlık Hizmetleri Destekleme ve Geliştirme Fonu" kurulmaktadır. Bu Fon'un gelirleri;

Sağlık işletmesi uygulamasına ge6irilen sağlık kuruluşlarına sağlık kuruluşunun bağlı olduğu kurum tarafından tahsis edilen ara6-gere6 ile gayrimenkullerin kiralama ve kullaınma bedellerinden,

Bağış ve yardımlardan,

Bakanlar Kurulu'nun b6lgelere g6re ve sağlık işletmesi uygulamasına tabi olan sağlık kuruluşlarının yıllık m6spet bakiyelerinin % 20'sinden 6ok olmamak 6zere tespit edeceği paydan,

Sosyal g6venlik kuruluşlarından herhangi birine tabi olmayanların 6deyecekleri veya adlarına sosyal yardım maksadıyla kurulmuş fon ve kuruluş tarafından 6denecek sigorta primlerinden,

B6t66eye konacak 6deneklerden,

Sağlık işletmelerinde ve kuruluşlarında hi6 kullanılmayacak durumda olan ara6 ve gere6lerin satış bedellerinden sağlanması şeklinde sıralanabilir.

Yukarıda 6zet olarak değinilen konular ve tasarının t6m6 6zerinde yapılan g6r6şmelerde; sağlık gibi 6ok 6nemli bir konuda; temel nitelikli bir tasarımın hazırlanması olumlu bulunmuş, ancak sağlık hizmetlerinde aksayan b6t6n y6nlerin d6z6ltilmesi, tasarımın b6t6n sorunlara 66z6m getirecek daha kapsamlı bir hale getirilmesi i6in eksik ve kusurlu bulunan konularda fikirler belirtilmiştir.

Ayrıca;

– Tasarı ile 5 'inci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda 6ng6r6len tedbirlerin tersine değişik bir uygulama getirildiği,

– S6zleşmeli personel sistemi ile personele yeterli g6vence verilemeyeceği,

– Uygulamanın y6netmeliklere bırakıldığı,

– B6t66eden Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na ayrılan payla bu hizmetin y6r6t6lemeyeceği,

– Koruyucu hekimlik hizmetlerinin paralı hale getirildiği,

– Altyapı tesisleri hazır olmadan genel sağlık sigortasının uygulanamayacağı gibi konularda fikirler belirlenmiş ve bu konularla ilgili h6k6met temsilcilerinden bilgi istenmiştir. Diğer taraftan şimdiye kadar yapılan planlarda sağlık hizmetlerinin tek elden y6r6t6leceği yazılmasına rağmen uygulamaya ge6ilemediği, bu nedenle yeni Anayasamıza sağlık hizmetlerinin tek elden planlanıp hizmet verilmesi konu-

sunda bir hüküm konulduğu belirtilmiştir. Genelde tasarı ilkelerinin yerinde olduğu ve herkesin uzun yıllardan beri beklediği bir değişikliği içerdiği görüşler arasında yer almıştır.

Hükümet adına yapılan açıklamalarda; tasarı ile 5'inci Beş Yıllık Planda öngörülen tedbirler dikkate alınarak düzenlemenin yapıldığı,

Sözleşmeli personel uygulamasının ilgili meslek kuruluşlarımızca benimsendiği, bu uygulamanın dünyanın bütün büyük sağlık kuruluşlarında yapıldığı, güvencenin; kişinin çalışması ve yapılan sözleşme olduğu,

Uygulamada çok başarılı olduğu zaman belirtilen 224 sayılı Kanunda da ayrıntıların yönetmeliklere bırakılmış olduğu,

Sağlık harcamalarına ayrılan paranın yalnız Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı bütçesi içerisinde mütfaa edilmemesi, diğer bakanlıkların ve kuruluşların yaptıkları sağlık harcamalarının dikkate alınması gerektiği, bunların hepsinin üst üste konmasıyla miktarın yeterli olmamasına rağmen bütçe imkânları içerisinde önemli bir rakam ifade ettiği,

Koruyucu sağlık hizmetlerinin paralı duruma getirildiği şeklindeki eleştirilerin yerinde olmadığı bu konuda tasarıda herhangi bir ibarenin bulunmadığı, koruyucu hekimliğin parasız olduğu gibi, açıklamalara ilaveten tasarı ile genel sağlık sigortasına geçişin altyapısının hazırlandığı açıklamalar arasında yer almıştır. Bu görüşmelerden sonra tasarının tümü benimsenmiş, Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metni esas alınarak maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin,

1 ve 2'nci maddeleri aynen,

3 üncü maddesinin (h) fıkrası, Anayasanın suç ve ceza ile ilgili genel prensiplerine uyum sağlamak amacıyla suç eylemini açıkça belirler tarzda yeniden düzenlendiğinden madde bu değişiklikle,

4 'üncü maddesi aynen,

5 'inci maddesinin birinci fıkrası, sağlık işletmesine geçilecek sağlık kuruluşlarının kamu kurum ve kuruluşları olarak belirlenmesinde ayrıca Bakanlar Kurulu kararı ile oluşturulacak tüzelkişiliğin kamu nitelikli olduğunun tasrihinden fayda mülâhaza edildiği gerekçesi ile yeniden düzenlendiğinden madde bu değişiklikle,

6'ncı maddesi aynen,

7 'nci maddesi, kadro karşılığı gösterilmek kaydıyla çalıştırılacak sözleşmeli personel kapsamının açık bir şekilde belirlenmesi, ayrıca kadro karşılığı gösterilmeksizin çalıştırılacak sözleşmeli personelin ise hangi şartlara bağlı olacağının açıklığa kavuşturulması, maddenin ikinci fıkrasında yer alan "yerli ve yabancı" ibaresinin daha uygun olacağı görüşü ile "Türk uyruklu ve yabancı uyruklu" şeklinde değiştirilmesi ve sözleşme ile çalıştırılacak personelin T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilmesindeki usul ve esasın kanuni şartlara bağlanması gerekli görüldüğünden madde bu değişiklikle,

8 'inci maddenin 1'inci fıkrasında yer alan "masraflar ilgili kurumca" ibaresinden sonra "herhangi bir kısıtlamaya tabi tutulmaksızın" ibaresi eklenerek ve madde bu değişiklikle,

9'uncu maddesinin (b) fıkrasında yer alan "ait usul ve esaslar" ibaresinden sonra "tıbbi araç, gereç ve malzeme yönünden standardı ile tıbbi araç ve gereçlerin alımında teknik şartnamelerin hazırlanmasındaki kistasların belirlenmesi"; ibaresi eklenerek ve (c) fıkrasında yer alan aynı ibare fıkradan çıkarılarak madde bu

değişiklikle,

Geçici 1, 2, 3 ve 4'üncü maddeleri aynen,

Geçici 5'inci maddesi, çıkarılacak yönetmeliklerle ilgili 9'uncu maddeye yapılan atıf "bu Kanunla ilgili yönetmelikler" şeklinde genişletilerek ve ayrıca "bu kanuna aykırı olmayan" ibaresi eklenerek madde bu değişiklikle,

10'uncu maddesi ile yürürlük ve yürütmeyi düzenleyen 11 ve 12'nci maddeler aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurul'un onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan Cengiz Tuncer Kayseri	Başkanvekili Fahrettin Kurt Trabzon	Sözcü Alaattin Fırat Muş
Kâtip Üye Kadir Demir Konya	A. Akgün Albayrak Adana	Mehmet Deliceoğlu Adıyaman
Hazım Kutay Ankara	Hakkı Artukarslan Bingöl	A. Şamil Kazakoğlu Bolu
İlhan Aşkın Bursa	M. Memduh Gökçen Bursa	C. Tayyar Sadıklar Muhalefet şerhim eklidir.
O. Şeref Bozkurt Çanakkale Bazı madde hükümleri hakkında eleştiri ve öneri sunma hakkım saklıdır.	Ünal Akkaya Çorum	Şeyhmus Bahçeci Diyarbakır Muhalefifim
Metin Yaman Erzincan	İlhan Aras Erzurum	Togay Gemalmaz Erzurum
M. Hayri Osmanlıoğlu Gaziantep Muhalefet şerhim eklidir	Murat Sökmenoğlu Hatay Muhalefet şerhim eklidir	İ. Fevzi Yaman Isparta
H. Orhan Ergüder İstanbul	Tülay Öney İstanbul Muhalefet şerhim eklidir	Reşit Ülker İstanbul
Özdemir Pehlivanoğlu İzmir	M. Turan Bayezit Kahramanmaraş Muhalefet şerhim eklidir.	İbrahim Özbıyık Kayseri

Erol Ağagil
Kırklareli
Muhalefet şerhim
eklidir

Mehmet Budak
Kırşehir

İsmet Ergül
Kırşehir

Haydar Koyuncu
Konya

Saffet Sert
Konya

Ayhan Fırat
Malatya
Karşiyım

Sümer Oral
Manisa
Muhalefet şerhim
eklidir.

Arif Toprak
Niğde
Karşı oy yazım
eklidir

Fehmi Memişoğlu
Rize
Rize
Muhalefet şerhim
eklidir

Enver Özcan
Tokat
(imzada bulunamadı)

İsa Vardal
Zonguldak
Karşı oy yazım
eklidir

MUHALEFET ŞERHİ

1. Sağlık işletmesi tesisi tasarrufunun kapsamı belli olmadığından,
2. Sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesi amaçlandığı cihetle bu yöntemi Anayasanın Sosyal devlet ilkesi ile bağdaşır ve toplumumuzun, şartlarına uygun görmediğimizden,
3. Kanunun uygulanmasının yönetmeliklerle getirilecek esaslara bırakılmasını yasama görevinin devri niteliğinde değerlendirdiğimizden özellikle personele uygulanan disiplin cezaları ile bunları gerektiren haller yasa ile belirlenmediğinden,
4. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na diğer Bakanlıklar üzerinde vesayet yetkisi tanıyan hükümleri Anayasaya ve Kamu hukukunun genel prensiplerine aykırı bulduğumuzdan,
5. Sözleşmeli personele herhangi bir güvence getirilmediğinden,
6. Herhangi bir sosyal güvenlik sistemine tabi olmayanlar için getirilen prim ödeme sisteminin uygulamada zorluk ve olumsuzluk yaratacağı düşüncesiyle tasarının tümüne karşıyız.

M.Turan Beyazıt
Kahramanmaraş

Erol Ağagil
Kırklareli

Tülay Öney
İstanbul

M.Hayri Osmanlıoğlu
Gaziantep

MUHALEFET ŞERHİ

1. Özellikle, sağlık yardımından yararlanamayan vatandaşlarımız açısından sağlık hizmetleri bugün hayli pahalı bir seviyededir.

Tasarı ile sağlık hizmetleri daha da pahalı bir hale getirilmektedir.
Bu durumu sosyal yapımız ve sosyal devlet prensibi ile bağdaştırmak m¼mk¼n değildir.

2. Tasarı, sağlık işletmeleri, sağlık k¼t¼đ¼, sağlık zinciri gibi bazı yeni m¼esseseler meydana getirmekle beraber bu¼nitelerin mahiyet ve işleyişi hakkında açık h¼k¼mlere yer verilmemiş, her şey y¼netmeliklere bırakılmıştır.

Bu haliyle ağeta bir Yetki Kanunu mahiyetindedir.

3. Sağlık hizmetlerinin, bu kanun ile, daha da karmaşık hale geleceğinden endişe ederiz.

C. Tayyar Sadıklar
Çanakkale

S¼mer Oral
Manisa

Fehmi Memişoğlu
Rize

Murat S¼kmenođlu
Hatay

KARŞI OY YAZISI

G¼r¼řt¼đ¼m¼z Sağlık Hizmetleri Temel Kanun Tasarısı: T¼rkiye B¼y¼k Millet Meclisi'nin yetkilerini h¼k¼mete vermekte olduğundan yargı denetiminden kaçılmakta bulunduğundan ve bu haliyle kabul edildiğinde her şey ¼ıkarılacak y¼netmeliklerle d¼zenleneceđinden uygulamada bir takım keyfiliklere yol ağması ve bunun sonucu olarak içinden ¼ıkılmaz tartışmalara, ¼eliřkilere, hukuk d¼zenimizde tam bir kargaşaya, neden olacağından ve dolayısıyla istenilen amaca ulaşamayacağından; t¼m¼ne karşıyız.

Arif Toprak
Niğde

İsa Vardal
Zonguldak